

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem–Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Történelem

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	A Habsburg Monarchia története HLM 1507		
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Pál Judit egy. tanár		
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve			
2.4 Tanulmányi év	III	2.5 Félév	5
2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Szak

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	0
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					26
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					30
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					66
3.8 A félév össz-óraszama					100
3.9 Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•	nincsenek
4.2 Kompetenciabeli	•	nincsenek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•	
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•	

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Az információk felkutatása az a Habsburg Birodalom történetének területéről • tárgyi ismeretek elsajátítása • képesség az elsajátított információk továbbadására szóban és írásban, anyanyelven és egy választott idegen nyelven • A történeti összefüggések felismerése • A történeti módszertan elsajátítása
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A szakmai feladatok pontos, szabatos, felelős teljesítése • A tudományos etika, az idézés szabályainak betartása és a plágiumok elkerülése • Hatékony csoportmunka, különböző szerepek és feladatok ellátása a csoportban

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A diákok bevezetése a Habsburg Birodalom történetének kutatásába • A modern szakirodalom bemutatása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A multietnikus Habsburg Birodalom történetének és sajátosságainak jobb megértése • Erdély és a Habsburg Birodalom kapcsolatának bemutatása, Erdély helyének elemzése a birodalmi kereteken belül • A dolgozat elkészítése nyomán a tanultak gyakorlatba ültetése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Egy birodalom születése	előadás, térképek rajzolása	
A Habsburg-ház felemelkedése a 16. században	előadás, megbeszélés	
Reneszansz, reformáció, ellenreformáció és katolikus reform	előadás, szövegelemzés	
Az abszolutizmus kezdetei és a rendek	előadás, problematizálás	
Az udvar mint hatalmi központ. Udvari élet és reprezentáció a kora újkorban	előadás, vetítés	
A Habsburg Birodalom a 18. század első felében	előadás, szövegelemzés	
A felvilágosult abszolutizmus reformpolitikája	előadás, vetítés	
A Habsburg Birodalom a 19. század első felében	előadás, megbeszélés	
Habsburgok: reprezentáció és magánélet	előadás, vita	
Forradalom és neoabszolutizmus	előadás, problematizálás	
Az 1867. évi kiegyezés és a monarchia átalakulása	előadás, problematizálás	

A dualista rendszer: állampolgárság és közigazgatás	előadás, szövegelemzés	
A Birodalom nemzetiségei	előadás, vetítés	
A Monarchia felbomlása	előadás, vita	
<p>Könyvészet</p> <p>Kötelező</p> <p>Zöllner, Erich: <i>Ausztria története</i>. Bp. 1998.</p> <p>Gonda Imre, Niederhauser Emil: <i>A Habsburgok</i>, Budapest, 1987.</p> <p>Pál Judit: <i>A Habsburg Monarchia története 1526–1848</i>. Kolozsvár, 2014. 1–61.</p> <p>Ajánlott</p> <p><i>Bécsi utazások. 17–18. századi utinaplók</i>. Kiad. S. Sárdi Margit, Bp. 2000.</p> <p>Beller, Steven: <i>Geschichte Österreichs</i>. Wien–Köln–Weimar, 2006.</p> <p>Bérenger, Jean: <i>A History of the Habsburg Empire 1273–1700</i>. London – New York, 1994.</p> <p>Brauneder, Wilhelm: <i>Österreichische Verfassungsgeschichte</i>. Wien, 1976.</p> <p>Bruckmüller, Anton: <i>Nation Österreich</i>, Wien, 1990.</p> <p>Csáky Móric: <i>Az operett ideológiája és a bécsi modernség</i>. Bp. 1999.</p> <p>Deák Ágnes: „Nemzeti egyenjogúsítás”. <i>Kormányzati nemzetiségpolitika Magyarországon 1849–1860</i>. Bp. 2000.</p> <p>Diószegi István: <i>A Ferenc József-i kor</i>. Bp. 1999.</p> <p>Diószegi István: <i>Az Osztrák-Magyar Monarchia külpolitikája, 1867–1918</i>. Bp. 2001.</p> <p>Evans, R. J. W.: <i>The Making of the Habsburg Monarchy, 1550–1700</i>, Oxford, 1979.</p> <p>Gerő András: <i>Ferenc József, a magyarok királya</i>. Bp. 1999.</p> <p><i>Die Habsburgermonarchie 1848–1918</i>. Hg. Adam Wandruszka – Peter Urbanitsch, I–VI, Wien, 1975.</p> <p>Hanák Péter: <i>A Kert és a Műhely</i>, Budapest, 1988.</p> <p>Hye, Hans Peter: <i>Das politische System in der Habsburgermonarchie</i>. Praha, 1998.</p> <p>Jászi Oszkár: <i>A Habsburg-Monarchia felbomlása</i>. Bp. 1983.</p> <p>Judson, Pieter M.: <i>The Habsburg Empire. A New History</i>. Cambridge MA – London, 2016.</p> <p>Kann, Robert A.: <i>A History of the Habsburg Empire 1526–1918</i>, Berkeley–Los Angeles–London, 1980.</p> <p>Kann, Robert A. – David, Zdenek V.: <i>The Peoples of the Eastern Habsburg Lands, 1526–1918</i>, Seattle–London, 1984.</p> <p>Lendvai L. Ferenc: <i>Közép-Európa koncepciók</i>, Bp. 1997.</p> <p>Lipták Dorottya: <i>Újságok és újságolvasók Ferenc József korában. Bécs–Budapest–Prága</i>. Bp. 2002.</p> <p>Nyíri Kristóf: <i>A Monarchia szellemi életéről</i>. Bp. 1980.</p> <p>Pollak, Michael: <i>Viena 1900. O identitate rănită</i>, Iași 1998.</p> <p>Romsics Gergely: <i>Mítosz és emlékezet. A Habsburg Birodalom felbomlása az osztrák és a magyar politikai elit emlékirat-irodalmában</i>. Bp. 2004.</p> <p>Rumpler, Helmut: <i>Eine Chance für Mitteleuropa. Bürgerliche Emantipation und Staatsverfall in der Habsburgermonarchie</i>, Wien, 1997.</p> <p>Schorske, Carl E.: <i>Bécsi századvég</i>. Bp. 1998.</p> <p>Sked, Alan: <i>The Decline and Fall of the Habsburg Empire, 1815–1918</i>, London–New York, 1989.</p> <p>Somogyi Éva: <i>Kormányzati rendszer a dualista Habsburg Monarchiában</i>, Bp. 1996.</p> <p>Taylor, A. J. P.: <i>A Habsburg Monarchia, 1809–1918</i>. Bp. 1998.</p> <p>Vocelka, Karl: <i>Geschichte Österreichs. Kultur – Gesellschaft – Politik</i>. 4. Aufl., München, 2002.</p> <p>Vocelka, Karl: <i>Die Familien Habsburg und Habsburg-Lothringen. Politik – Kultur – Mentalität</i>. Wien–Köln–Weimar, 2010.</p> <p>Vocelka, Karl – Heller, Lyanne: <i>Die Lebenswelt der Habsburger. Kultur und Mentalitätsgeschichte einer Familie</i>. Graz–Wien–Köln, 1977.</p> <p>Winkelbauer, Thomas: <i>Ständefreiheit und Fürstenmacht. Länder und Untertanen des Hauses Habsburg im konfessionellen Zeitalter</i>. I–II. Wien, 2003. (Österreichische Geschichte 1522–1699)</p> <p>Winkelbauer, Thomas (Hg.): <i>Geschichte Österreichs</i>. Stuttgart, 2015.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Egy birodalom születése	Problematizálás, szemléltetés, vita.	
A Habsburg-ház felemelkedése a 16. században	Problematizálás, szemléltetés, vita.	

Reneszansz, reformáció, ellenreformáció és katolikus reform	Problematizálás, szemléltetés, vita.	
Az abszolutizmus kezdetei és a rendek	Problematizálás, szemléltetés, vita.	
Az udvar mint hatalmi központ. Udvari élet és reprezentáció a kora újkorban	Problematizálás, szemléltetés, vita.	
A Habsburg Birodalom a 18. század első felében	Problematizálás, szemléltetés, vita.	
A felvilágosult abszolutizmus reformpolitikája	Problematizálás, szemléltetés, vita.	
A Habsburg Birodalom a 19. század első felében	Problematizálás, szemléltetés, vita.	
Habsburgok: reprezentáció és magánélet	Problematizálás, szemléltetés, vita.	
Forradalom és neoabszolutizmus	Problematizálás, szemléltetés, vita.	
Az 1867. évi kiegyezés és a monarchia átalakulása	Problematizálás, szemléltetés, vita.	
A dualista rendszer: állampolgárság és közigazgatás	Problematizálás, szemléltetés, vita.	
A Birodalom nemzetiségei	Problematizálás, szemléltetés, vita.	
A Monarchia felbomlása	Problematizálás, szemléltetés, vita.	

Könyvészet

Kötelező

Zöllner, Erich: *Ausztria története*. Bp. 1998.

Gonda Imre, Niederhauser Emil: *A Habsburgok*, Budapest, 1987.

Pál Judit: *A Habsburg Monarchia története 1526–1848*. Kolozsvár, 2014. 1–61.

Ajánlott

Bécsi utazások. 17–18. századi utinaplók. Kiad. S. Sárdi Margit, Bp. 2000.

Beller, Steven: *Geschichte Österreichs*. Wien–Köln–Weimar, 2006.

Bérenger, Jean: *A History of the Habsburg Empire 1273–1700*. London – New York, 1994.

Brauneder, Wilhelm: *Österreichische Verfassungsgeschichte*. Wien, 1976.

Bruckmüller, Anton: *Nation Österreich*, Wien, 1990.

Csáky Móric: *Az operett ideológiája és a bécsi modernség*. Bp. 1999.

Deák Ágnes: „Nemzeti egyenjogúsítás”. *Kormányzati nemzetiségpolitika Magyarországon 1849–1860*. Bp. 2000.

Diószegi István: *A Ferenc József-i kor*. Bp. 1999.

Diószegi István: *Az Osztrák-Magyar Monarchia külpolitikája, 1867–1918*. Bp. 2001.

Evans, R. J. W.: *The Making of the Habsburg Monarchy, 1550–1700*, Oxford, 1979.

Gerő András: *Ferenc József, a magyarok királya*. Bp. 1999.

Die Habsburgermonarchie 1848–1918. Hg. Adam Wandruszka – Peter Urbanitsch, I–VI, Wien, 1975.

Hanák Péter: *A Kert és a Műhely*, Budapest, 1988.

Hye, Hans Peter: *Das politische System in der Habsburgermonarchie*. Praha, 1998.

Jászi Oszkár: *A Habsburg-Monarchia felbomlása*. Bp. 1983.

Judson, Pieter M.: *The Habsburg Empire. A New History*. Cambridge MA – London, 2016.

Kann, Robert A.: *A History of the Habsburg Empire 1526–1918*, Berkeley–Los Angeles–London, 1980.

Kann, Robert A. – David, Zdenek V.: *The Peoples of the Eastern Habsburg Lands, 1526-1918*, Seattle–London, 1984.

Lendvai L. Ferenc: *Közép-Európa koncepciók*, Bp. 1997.

Lipták Dorottya: *Újságok és újságolvasók Ferenc József korában. Bécs–Budapest–Prága*. Bp. 2002.

Nyíri Kristóf: *A Monarchia szellemi életéről*. Bp. 1980.

Pollak, Michael: *Viena 1900. O identitate rănită*, Iași 1998.

Romsics Gergely: *Mítosz és emlékezet. A Habsburg Birodalom felbomlása az osztrák és a magyar politikai*

elit emlékirat-irodalmában. Bp. 2004.

Rumpler, Helmut: *Eine Chance für Mitteleuropa. Bürgerliche Emantipation und Staatsverfall in der Habsburgermonarchie,* Wien, 1997.

Schorske, Carl E.: *Bécsi századvég.* Bp. 1998.

Sked, Alan: *The Decline and Fall of the Habsburg Empire, 1815–1918,* London–New York, 1989.

Somogyi Éva: *Kormányzati rendszer a dualista Habsburg Monarchiában,* Bp. 1996.

Taylor, A. J. P.: *A Habsburg Monarchia, 1809–1918.* Bp. 1998.

Vocelka, Karl: *Geschichte Österreichs. Kultur – Gesellschaft – Politik.* 4. Aufl., München, 2002.

Vocelka, Karl: *Die Familien Habsburg und Habsburg-Lothringen. Politik – Kultur – Mentalität.* Wien–Köln–Weimar, 2010.

Vocelka, Karl – Heller, Lyanne: *Die Lebenswelt der Habsburger. Kultur und Mentalitätsgeschichte einer Familie.* Graz–Wien–Köln, 1977.

Winkelbauer, Thomas: *Ständefreiheit und Fürstenmacht. Länder und Untertanen des Hauses Habsburg im konfessionellen Zeitalter.* I–II. Wien, 2003. (Österreichische Geschichte 1522–1699)

Winkelbauer, Thomas (Hg.): *Geschichte Österreichs.* Stuttgart, 2015.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- interdiszciplinaritás
- magas fokú tárgyi ismeret a témát illetően, tájékozottság

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	a Habsburg Birodalom történetével összefüggő folyamatok megértése és elemzése	írásbeli vizsga	70%
10.5 Szeminárium / Labor	önálló munka	dolgozat	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • a kötelező irodalom ismerete • A szemináriumi referátum és könyvismertető beadása. Átmenő jegy (5) elérése a szemináriumi tevékenységre.			

Kitöltés dátuma
2020. márc. 1.

Előadás felelőse
Dr. Pál Judit egy. tanár

Szeminárium felelőse
Dr. Pál Judit egy. tanár

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2020. márc. 31.

Intézetigazgató
Dr. Nagy Róbert Miklós docens